

Placering av likritarstation på Långholmen.

Inför placering av en likritarstation på Långholmen i projektet för utbyggnaden av tunnelbanan har stadsmuseets deltagit genom hela processen. I ett tidigt skede gjordes platsbesök på Långholmen tillsammans med FUT, SBK för att identifiera och utvärdera olika platser. Undertecknad har även varit på platsbesök vid fastigheten Lorensberg 1. Långholmens blåklassade bebyggelse och den i plan skyddade muren samt den kuperade terrängen har inneburit begränsade förutsättningar. Stadsmuseet har under processen tagit del av framtagna underlag.

Under arbetes gång har flera alternativa platser föreslagits. Stadsmuseet har gjort avvägningar utifrån olika kulturmiljöaspekter och bedömt att den aktuella placeringen i kanten mot båtuppställningsplatsen är den bästa ur kulturmiljösynpunkt. Platsen ligger inte i anslutning till kulturhistoriskt värdefull bebyggelse utan avses, den skyddas av inramande grönska och den är tidigare obebyggd. Bedömningen har kvarstått även då det i senare skeden har framlagts nya förslag på placering, som den vid fastigheten Lorensberg 1.

Fastigheten Lorensberg 1 som förespråkas av Heleneborgs båtklubb har värderats utifrån sitt sammanhang och inte utifrån den enskilda byggnaden. Hela Påsundsparken är ett kvarvarande stråk från 1800-talet som främst har präglats av människorna och verksamheterna inom fastigheterna Lorensberg och Johannisberg under 1800-talet. I området fanns bland annat ekonomibyggnader, trädgårdar och lusthus, tillhörande Lorensberg. Aktuell fastighet ligger inom Johannisberg. Under 1900-talet har hela Påsundsparken präglats av 1900-talets modernistiska stadsbyggnadsideal som i den här delen är avläsbara i slutningen ovanför. Vi har alltså att göra med två kulturhistoriskt intressanta miljöer 1800-talet och 1930-40-tal. Den senare tillkomna ljusa träbyggnaden är tydligt anpassad till miljön i volym, material och utformning.

En likriktarstation av den här storleken på platsen är ett förvanskande ingrepp i 1800-tals och 1930-tals miljöerna. Det är okänsligt på så vis att det är en stor och främmande byggnadstyp som kommer att ta över och dominera platsen. De kvarvarande byggnaderna kommer att bli små obegripliga rester. Det kommer att påverka parkmiljön från flera viktiga vypunkter. Gång och cykelvägen vid Pålsundet är ett populärt stråk som hör ihop med den marina miljön. Sammanfattningsvis är en placering här inte lämplig ur ett kulturhistoriskt helhetsperspektiv.

Stadsmuseet delar SWECO:s analys och bedömningar avseende AIX antikvariska utlåtande. Museet anser att det maritima kulturarvet är väl representerat på Långholmen och att det kommer att bestå även efter ett eventuellt uppförande av likritarstationen på den av FUT föreslagna platsen.